

เสียงและอักษรไทย

- อ.สุพิศรา อุตมั่ง

1

- ภาษาทุกภาษามีเสียงเป็นเครื่องมือสื่อความหมาย
- เสียงประกอบกันเป็นคำ
- คำประกอบกันเป็นประโยคและเป็นเรื่องราวที่ขยายต่อไปได้ไม่รู้จบ
- มนุษย์สื่อสารโดยใช้ภาษาพูดของชาติพันธุ์ตนเอง

2

- บางภาษามีตัวอักษรที่ใช้แทนเสียง บางภาษาไม่มีตัวอักษร
- ภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่งที่มีการถ่ายเสียงเป็นตัวอักษร
- การใช้สัญลักษณ์แทนเสียงที่สื่อความหมาย เรียกว่า ภาษาเขียน
- ภาษาของชาติต่าง ๆ มีการสื่อความหมายต่างกัน
 เช่น ภาษาจีนมีตัวเขียนแทนคำ
 ภาษาญี่ปุ่นใช้ตัวเขียนแทนพยางค์
 ภาษาไทยใช้ตัวอักษรแทนหนึ่งเสียง

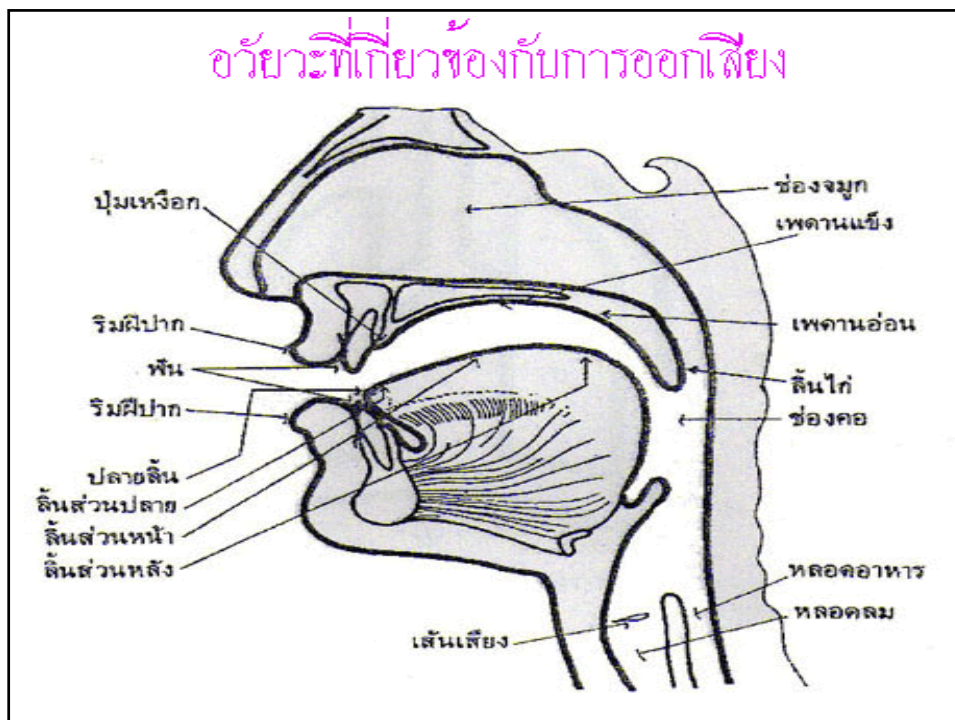
3

เสียงในภาษาไทยมี ๓ ชนิด

๑. เสียงสระ หรือ เสียงแท้
๒. เสียงพยัญชนะ หรือ เสียงแปร
๓. เสียงวรรณยุกต์ หรือ เสียงดนตรี

4

๑. เสียงสระ หรือ เสียงแท้

- แบ่งตามลักษณะการเกิดเสียง เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑. สระเดี่ยว มี ๑๘ เสียง

๒. สระประสม มี ๓ เสียง

๑. สระเดี่ยว มี ๑๘ เสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้น ๕ เสียง
และสระเสียงยาว ๕ เสียง

สระเสียงสั้น (รัสสระ)	ตัวอย่างคำ สระเสียงสั้น	สระเสียงยาว (ทิมสระ)	ตัวอย่างคำสระเสียง ยาว
๑. อะ	รัก คะ	๑. อา	ลา ดาว
๒. อิ	จิต ติ	๒. อี	มีด ติ
๓. อี	รี ติก	๓. อื	มือ ฟ้า
๔. อุ	บุบ รุก	๔. อู	ดู บุค
๕. เอะ	ละ เล็ก	๕. เอ	เก เกณฑ์
๖. แอะ	แพะ แจ้ง	๖. แอ	แม่ แมว

7

สระเสียงสั้น (รัสสระ)	ตัวอย่างคำ สระเสียงสั้น	สระเสียงยาว (ทิมสระ)	ตัวอย่างคำสระเสียง ยาว
๑. เออะ	เถอะ เขอะ	๑. เออ	เธอ เล็ก
๒. โอะ	โตะ โกะ	๒. โอ	โต โมง
๓. เอะ	เงาะ เปาะ	๓. ออ	มอง นอน

8

๒. สระประสม หรือสระเลื่อน มี ๓ เสียง ได้แก่

- เอีย เกิดจาก อี+อา
- เอือ เกิดจาก อี+อา
- อัว เกิดจาก อุ+อา

9

ข้อสังเกต สระประสมหรือสระเลื่อนที่เป็นสระเสียงสั้น หายไปไหน ?????

- เอียะ เกิดจาก อี+อะ
- เอือะ เกิดจาก อี+อะ
- อิวะ เกิดจาก อุ+อะ

คำที่ใช้สระเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ
ภาษาไทยมีใช้น้อยมาก และเมื่อออกเสียงเป็นสระเสียงยาว
ความหมายไม่เปลี่ยน จึงนับเป็นเสียงเดียวกับสระประสมเสียง
ยาว เช่น เฝีย เฝียะ

อย่าลืม >>> การเขียนรูปสระประสมเสียงสั้นนี้ ต้องคงเดิม
เพราะได้กำหนดมาตรฐานว่าต้องเขียนในรูปเสียงสั้นนี้

10

สระเกิน หายไปไหน ??? ตอบ กลายเป็นพยางค์

สระเกิน	สระ	ตัวสะกด
อำ	อะ	ม
ไอ โอ อัย	อะ	ย
เอา	อะ	ว
ฤ	อิ	
ฤๅ	อิ	
ฃ	อี	
ฃๅ	อี	

11

ข้อสังเกต เรื่อง สระเกิน

- สระเกิน ไม่นับเป็นเสียงสระที่เพิ่มมา เพราะ มีเสียงสระซ้ำกับสระ เดี่ยว สิ่งที่เพิ่มคือ รูปสระ ที่เขียนให้ต่างออกไป
- สระเกินจึงถือว่าเป็นพยางค์ที่มีส่วนประกอบของคำ คือ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ครบถ้วน

12

จากหลักการแบ่งสระในตำราหลักภาษาเดิมและการแบ่งสระในการแบ่งในปัจจุบัน เปรียบเทียบได้ดังนี้

ตำราหลักภาษาเดิม	การแบ่งในปัจจุบัน
๑. เสียงสระมีทั้งหมด ๓๒ เสียง แบ่งเป็น สระเดี่ยว ๒๔ เสียงและสระเกิน ๘ เสียง	๑. เสียงสระมี ๒๑ เสียง แบ่งเป็น สระเดี่ยว ๑๘ เสียง และสระเกิน ๓ เสียง
๒. สระเสียงสั้น ๑๒ เสียง ได้แก่ อะ อิ อี อู เออะ และ เออะ โอะ เออะ เอียะ เอือะ อัวะ	๒. สระเสียงสั้น ๙ เสียง ได้แก่ อะ อิ อี อู เออะ และ เออะ โอะ เออะ
๓. สระเสียงยาว ๑๒ เสียง ได้แก่ อา อี้ อือ อู เอแอะ เออ โอะ ออ เอีย เอือ อัว	๓. สระเสียงยาว ๙ เสียง ได้แก่ อา อี้ อือ อู เอแอะ เออ โอะ ออ
๔. สระเกิน ๘ เสียง ได้แก่ อำ ไอ โอะ เออ อู อู อู อู	๔. สระเลื่อนหรือสระประสม มี ๓ เสียง ได้แก่ เอีย เอือ อัว
	๕. สระเกิน ๘ เสียง อำ ไอ โอะ เออ อู อู อู อู ถือเป็นพยางค์

13

สระภาษาไทยแปลงร่างได้ ^-^

- อะ แปลงร่างเป็น รัก (ร อะ ก)
- อะ แปลงร่างเป็น ัทย (ท อะ ย)
- อะ แปลงร่างเป็น วัย (ว อะ ย)
- วิไล (งม) >>> วิลัย (ความย่อหยับ)
- เอ-อ แปลงร่างเป็น เอิน >>> เทอม เทิน เทิด
- อะ หรือ โอะ ลครูปได้ >>> อร่อย สก๊ต มด ลม

ฯลฯ

14

๒.เสียงพยัญชนะหรือเสียงแปร

มี ๔๔ รูป ๒๑ เสียง แบ่งออกเป็น

- พยัญชนะต้น
- พยัญชนะสะกด

15

กลุ่ม	เสียงพยัญชนะ	พยัญชนะต้น	พยัญชนะสะกด
๑.	ก	ก	ก ช ค ฅ
๒.	ค	ช ช ค ฅ	-
๓.	ง	ง	ง
๔.	จ	จ	-
๕.	ช	จ ช ฅ	-
๖.	ฅ	ช ค ฅ	-
๗.	ย	ย	ย
๘.	ด	ฎ ด ฑ ***	-
๙.	ต	ฏ ต	จ ช ฅ ค ฅ ฎ ฏ ฐ ฒ ค ต ฎ ฑ ****
๑๐.	ท	ฐ ฑ ฒ ฎ ฑ ***	-
๑๑.	น	น ณ	น ณ ญ ร ล ฬ
๑๒.	บ	บ	-
๑๓.	ป	ป	บ ป ฬ ฟ ภ
๑๔.	พ	ฝ พ ภ	-
๑๕.	ฟ	ฝ ฟ	-
๑๖.	ม	ม	ม
๑๗.	ร	ร	-
๑๘.	ล	ล	-
๑๙.	ว	ว	ว
๒๐.	อ	อ	อ
๒๑.	ฮ	ฮ ฮ	-

16

๑. พยัญชนะเดี่ยว

๒. พยัญชนะประสม (อักษรควบ) ๑๑ หน่วยเสียง

เสียง พยัญชนะ ต้น	ก	ข	ค	ต	ป	พ	
เสียง พยัญชนะ ควบ							
ร	กร	ขร	คร	ตร	ปร	พร	
ล	กล	ขล	คล	-	ปล	พล	
ว	กว	ขว	คว	-	-	-	

๒. อักษรควบ

- อักษรควบแท้ (ร ล ว)
- อักษรควบไม่แท้ (ร)
 - ไม่ออกเสียง เช่น จริง สร้อย ไซร์
 - เปลี่ยนเสียง เช่น ทราบ ทราญ ไทร

- อักษรควบที่รับมาจากภาษาต่างประเทศ

- ฟรี
- ฟลุค
- ครีม ครีมเมเยอร์
- บรีด เบรก
- บล๊อค
- ทรานซิสเตอร์ เทรน
- สตริง

19

- อักษรนำ

- อักษรนำที่ออกเสียงแบบพยัญชนะสองตัวเรียงกัน
 - ตลาด ตลก พลัง
- อักษรนำที่อ่านแบบ ห นำอักษรต่ำเดี่ยวเช่น หจึ่ง เหงา หมอ
- อักษรนำที่ อ นำ ข ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง อยาก

20

กลุ่มเสียงพยัญชนะสะกด มี ๕ मात्रา

๑. เสียง ก
๒. เสียง ง
๓. เสียง ย
๔. เสียง ต
๕. เสียง น
๖. เสียง ป
๗. เสียง ม
๘. เสียง ว
๙. เสียง อ

21

๓. เสียงวรรณยุกต์ หรือเสียงดนตรี ภาษาไทยมี ๔ รูป ๕ เสียง

ข้อสังเกต

- พยางค์ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ พยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง หรืออักษรสูง รูปกับเสียงตรงกัน เช่น ก้าง ผ้ำ
- ถ้ามีพยัญชนะ ๒ ตัวให้ดูที่ตัวหน้า เช่น กว้าง
- พยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ ไม่เอก เป็นเสียงโท ค่า (เสียงโท) ไม่โท เป็นเสียงตรี เล็ก ไม่จัตวา เป็น เสียงจัตวา ค่ะ

22

พยางค์ไม่มีรูปวรรณยุกต์

ไตรยางศ์	คำเป็น	คำตาย
อักษรกลาง ๕ ตัว ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ	เสียงสามัญ	เสียงเอก
อักษรสูง ๑๑ ตัว ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ช ส ห	เสียงจัตวา	เสียงเอก
อักษรต่ำ อักษรต่ำเดี่ยว ๑๐ ตัว ง ญ น ย ณ ร วม พ ล อักษรต่ำคู่ ๑๔ ตัว ก ค ฅ ฆ ฉ ฌ ฎ ฒ ท ฑ พ ภ ฟ ช ฮ	เสียงสามัญ แคน	สระเสียงสั้น เสียงตรี อะ ักัด สระเสียงยาวเสียงโท ากาด แนน

23

เสียงวรรณยุกต์ แบ่งตามระดับเสียง ได้ ๒ ประเภท

๑. วรรณยุกต์ระดับ เสียงค่อนข้างคงที่ทั้งตลอดพยางค์

- เสียงเอก
- เสียงสามัญ
- เสียงตรี

๒. วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ เสียงเปลี่ยนแปลงมากระหว่างต้นพยางค์ กับตอนท้าย

- เสียงโท เปลี่ยนจากระดับสูงมาต่ำ
- เสียงจัตวา เปลี่ยนจากต่ำไปสูง

24

คำเป็น คำตาย

- คำเป็น
 - ประสมตัวสะกดแม่ กน กง กม เกย เกอว
 - ประสมด้วยสระเสียงยาว
 - คำที่ประสมสระ อำ ไอ ออ เอา ฤ ฌ
- คำตาย
 - ประสมด้วยสระเสียงสั้น แม่ กค กบ กก
 - ประสมด้วยสระเสียงสั้น

25

พยางค์

- พยางค์ คือ กลุ่มเสียงที่เปล่งออกมา พยางค์ในภาษาไทยประกอบด้วยเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และบางครั้งก็มีเสียงพยัญชนะท้ายด้วย
- เสียงพยัญชนะต้นอาจมีเสียงเดียว (เสียงพยัญชนะต้นเดียว) เช่น รัก หรือมี ๒ เสียงควบกัน (เสียงพยัญชนะต้นประสม) เช่น แพรว เสียงที่นำมาควบจะเป็น ร ล และ ว ส่วนเสียงพยัญชนะท้ายจะเป็นเสียงพยัญชนะเดียวเสมอ

26

- พยางค์เปิด (แม่ ก กา) คือ พยางค์ที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น มา คี
- พยางค์ปิด คือ พยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายหรือพยัญชนะสะกด เช่น นก กบ โรงเรียน เรา ทำ ใจ
- พยางค์ที่มีความหมายเรียกว่า คำ คำหนึ่งอาจมีได้หลายพยางค์

27

โครงสร้างพยางค์ พิจารณา ดังนี้

- พยางค์ปิด หรือพยางค์เปิด
- เสียงพยัญชนะต้น เป็นเสียงเดี่ยวหรือประสม
- เสียงสระ เป็นสระเดี่ยว หรือประสม หรือสั้น หรือยาว
- เสียงวรรณยุกต์ เป็นเสียงสามัญ เอก โท ตรี จัตวา หรือเป็นเสียงวรรณยุกต์ระดับ หรือเปลี่ยนระดับ

28

ข้อใดมีวรรณยุกต์ครบทุกเสียง

- 1.หรือฉันมีอะไรไม่น่ารัก
- 2.แค่ตั้งหักปากหนาพินหน้าห่าง
- 3.มีพุงออกหลังคู้มดูบาง
- 4.เดินแขนกางขาขวิดกันบิดมา

29

ข้อใดมีตัวสะกดในแม่เกยมากที่สุด (นับทุกคำ)

- 1.ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มืดมน
- 2.ไม่ยिनและไม่ยล อูปะตักคะไดโต
- 3.ความรักเหมือนโคถึก กำลังคึกผิขังไว้
- 4.ก็โลดจากคอกไป บ่ยอมอยู่ ณ ที่ขัง

30

ข้อความต่อไปนี้มีสระประสมกี่คำ
“ขณะที่ปากมีไว้เพื่อให้พูด เธอก็ใช้ลิ้นการทู่ตู่พูด
เสียนัก
ส่วนหัวใจมีไว้เพื่อให้อารมณ์ เธอไม่ยกใช้มัน...ฉัน
เสียดาย”

1.	3	คำ	2.	4	คำ
3.	5	คำ	4.	6	คำ